

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 28818

гр. София, 28.10.2022 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 169 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и осми октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИВАНИНА ИВ. ПЪСТРАКОВА

като разгледа докладваното от ИВАНИНА ИВ. ПЪСТРАКОВА Гражданско дело № 20221110115549 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Съдът, след като констатира, че исковата молба отговаря на изискванията на закона, предявените искове са процесуално допустими, изпълнена е процедурата по чл. 131 ГПК, и с оглед направените от страните доказателствени искания и на основание чл.140, ал.1 ГПК, чл.140, ал.3, изр.1 ГПК, вр. чл.146 ГПК,

ОПРЕДЕЛИ:

Съставя следния проекто-доклад по делото:

Предявени са обективно и субективно съединени, при условията на евентуалност искове с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ, вр. чл. 4, пар. 3 ДЕС, вр. чл. 3, пар. 3, б. „а“ от Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 година за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, вр. чл. 17, пар. 1 ХОПЕС срещу НС на Република България, с правно основание чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 ЗЗД срещу Република България, представлявана от министъра на финансите и иск с правно основание чл. 59 ЗЗД срещу Република България, представлявана от министъра на финансите.

Ищецът „фирма“ ЕООД твърди, че е собственик на фотоволтаична електрическа централа, въведена в експлоатация с Разрешение за ползване на фотоволтаична електрическа система № г., издадено от Началник на Регионален отдел „Национален строителен контрол“ при РДНСК Югоизточен район, Стара Загора. Поддържа, че на 29.05.2012 г. между фирма АД и „фирма“ ЕООД бил сключен Договор за изкупуване на електрическа енергия № 611/ 29.05.2012 г. С тристранно споразумение към договора за изкупуване на електрическа енергия със страни „фирма“ ЕООД, АД и „фирма“ ЕООД ищецът заместил изцяло „фирма“ ЕООД като страна по договора за изкупуване на електрическа енергия, като поел всички права, задължения и фактически отношения, възникнали между първоначалните страни по него. С т. 14 от Решение Ц-18 от 20.06.2011 г. на ДКЕВР била определена

преференциална цена за изкупуване на произведената електрическа енергия в размер на 567,4100 лева за Mwh.

Посочва, че с измененията на ЗЕВИ с §6, т. 2 и 3 от Заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г. (ДВ, бр. 109 от 20 декември 2013 г.) било предвидено налагането на такса за производство на електрическа енергия от вятър и слънчева енергия в размер на 20 % върху цената на произведената и доставена електроенергия. Излага съображения, че през периода 01.01.2014 г. – 10.08.2014 г. е произвел и доставил на крайния снабдител електрическа енергия в обем, посочен помесечно в протоколи, били издадени данъчни фактури и извършени плащания като за всеки от месеците е удържана сума в размер на 20 % от дължимото възнаграждение за доставената електрическа енергия за такса по чл. 35а ЗЕВИ. Посочва, че общият размер на удържаните суми за такси по чл. 35а ЗЕВИ за периода 01.01.2014 г. – 09.08.2014 г. е в размер на 8355,77 лева, която сума била внесена в държавния бюджет.

Твърди, че с решение № 13 от 2014 г. на Конституционния съд чл. 35а, чл. 35б и чл. 35в от ЗЕВИ били обявени за противоконституционни. Сочи, че след обявяване противоконституционността на посочените разпоредби НС не е изпълнило задължението си по чл. 22, ал. 4 ЗКС.

Твърди се, че с приемането на процесните разпоредби, НС е нарушило във вр. с чл. 4, пар. 3 ДЕС, чл. 17 и чл. 20 ХОПЕС, принципите на правна сигурност и на защита на оправданите правни очаквания, установени в ПЕС, както и чл. 3, пар. 3, б. „а“ на Директива 2009/28/ЕО, за което са изложени подробни съображения. Посочва, че предвидената в чл. 35а ЗЕВИ такса нарушавала правото на равенство на частноправните субекти пред закона, както и забраната за дискриминация съгласно чл. 20 ХОПЕС доколкото се създавали тежести за производителите на електроенергия от възобновяеми източници, каквито тежести върху останалите източници на производство на електроенергия не били наложени. Поддържа, че чл. 3, пар. 3, б. „а“ на Директива 2009/28/ЕО давала възможност на държавите-членки да създадат схеми за подпомагане, чрез които да се постигнат целите на директивата, каквато схема била уредена в чл. 31 ЗЕВИ. Счита, че националната схема следва да бъде стабилна, за да създаде сигурност у инвеститорите да поддържа тяхното доверие. С приемането на §6, т. 2 и 3 от Заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г. (ДВ, бр. 109 от 20 декември 2013 г.), с които били създадени чл. 35а, ал. 1, 2, 3, чл. 35б, ал. 1, 2, 3 и 4, чл. 35в, ал. 1, 2 и 3 и чл. 73, ал. 1, 2, 3 и 4 ЗЕВИ разпоредбата на чл. 3, пар. 3, б. „а“ на Директива 2009/28/ЕО била пряко нарушена, тъй като предвидената национална схема за подпомагане била променена. Това създавало несигурност у инвеститорите, което пряко противоречало на преследваните с Директивата цели. Поддържа, че с приемането на §6, т. 2 и 3 от Заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2014 г. (ДВ, бр. 109 от 20 декември 2013 г.) НС е извършило достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС, като нарушило явно и тежко своите правомощия, вследствие на което ищцовото дружество претърпяло вреди, а именно – пропуснало да получи в цялост дължимата цена за произведената електрическа енергия, тъй като за периода 01.01.2014 г. – 10.08.2014 г. му била удържана сумата в размер на 8355,77 лева, представляваща такса по чл. 35а, ал. 2 и чл. 35б ЗЕВИ.

По сочения за евентуален иск (чл. 49, вр. чл. 45 ЗЗД, вр. чл. 7 КРБ) се твърди, че чл. 35а, ал. 1 ЗЕВИ противоречи на чл. 60, ал. 1 от КРБ, чл. 35а, ал. 3 противоречи на чл. 19, ал. 2 и ал. 3 от КРБ. Твърди, че държавата е възложила на народните представители да упражняват публичноправни функции и се явява възложител на тяхната работа, поради което отговаря имуществено на основание чл. 49 ЗЗД, вр. чл. 7 КРБ. Излага съображения, че приемайки чл. 35а ЗЕВИ народните представители са действали противоправно в нарушение на чл. 60, ал. 1 и чл. 19, ал. 2 и ал. 3 от КРБ, а с неуреждането на възникналите в резултат на прилагането на противоконституционната

разпоредба правни последици по реда на чл. 22, ал. 4 ЗКС са осъществили и противоправно бездействие. Поддържа, че вредата била в размер на таксата от 20 % от цената на количеството изкупена електрическа енергия съобразно чл. 35а, ал. 2 и чл. 35б ЗЕВИ като за периода от 01.01.2014 г. до 10.08.2014 г. ищецът не е получил пълния размер на дължимата цена за произведена и доставена електрическа енергия като 20 % от нея била удържана за процесната такса.

По предявения евентуален иск с правно основание чл. 59 ЗЗД се твърди, че удържаната на основание противоконституционна разпоредба такса в размер на 20% била получена от Държавата без правно основание. Поддържа, че разпоредбите от законодателството, които противоречат на нормите на Конституцията, по-конкретно – чл. 19, ал. 2 и ал. 3, чл. 60, ал. 1 КРБ, не могли да бъдат основание за имуществено размятане, тъй като са неприложими на основание чл. 5, ал. 2 от Конституцията на Република България. Претендира разноси.

Ответникът НС на Република България в срока по чл. 131 ГПК представя отговор на исковата молба, в който оспорва исковете. Излага съображения за недопустимост на исковете, тъй като не можел да отговаря пряко спрямо юридически лица и граждани, както и че процесните разпоредби са приети от 42-ро НС, а сега действа 44-то НС в различен състав от народни представители. Излага съображения, че до влизането в сила на Решение № 13/31.07.2017г. на КС нормите, регламентиращи удържането на процесните такси, са произвеждали валидно правно действие, поради което за процесния период е дължимо плащането на таксите по чл. 35а ЗЕВИ.

Поради това не било налице и противоправно бездействие на НС, нарушаващо разпоредбата на чл. 22, ал. 4 ЗКС, тъй като цитираната разпоредба предвиждала само правна възможност за НС, реализирането на която било обусловено от действителната необходимост да бъдат ревизирани и преуредени отношенията, което в случая не било налице. Твърди, че евентуалното преуреждане на отношенията би довело до разрез с основен принцип в българското право – забраната за обратно действие на законите.

Оспорва, че липсва нарушение на чл. 17, чл. 20 и чл. 21 ХОПЕС, тъй като не е засегната стопанската инициатива, доходът не е бил налице към датата на законодателната промяна, както и че липсва неравнопоставеност, тъй като са налице различни видове енергия от възобновяеми източници със съответни особености, поставящи ги в различно положение.

Не бил нарушен и принципът на оправданите правни очаквания, тъй като в самия договор за изкупуване на произведената електроенергия била предвидена автоматична промяна на договорните отношения в случай на промяна на приложимото законодателство. Очакването на ищеца, че правната уредба ще остане в първоначалния си вид достатъчно дълъг период от време и че законодателят ще се въздържа от действия, които биха компрометирали предвидения срок на действие на изкупните договори, според ответника, било несъстоятелно. Поддържа, че принципът на правната сигурност не можел да се идентифицира с абсолютно недопускане на промяна в действащата законодателна рамка на дадени обществени отношения.

Поддържа, че Директива 2009/28/ ЕО допускала националната правна уредба да предвижда събирането на такса върху вятърните генератори, предназначени за производство на електрическа енергия. Прави възражение за изтекла погасителна давност по смисъла на чл. 111, б. „в“ ЗЗД, доколкото претенцията по главния иск била свързана с периодично плащане по чл. 35а ЗЕВИ. Претендира разноси.

Ответникът Държавата – Република България, представлявана от министъра на финансите, в срока по чл. 131 ГПК представя отговор на исковата молба, с който оспорва исковете. Твърди се, че искът е недопустим, тъй като споровете са неповедомствени на гражданските съдилища, защото тези отношения засягат държавновластнически правоотношения от сферата на публичното право, при което не подлежат на разглеждане от гражданските съдилища. Поддържа, че в

законодателството не бил уреден ред за ангажиране отговорността на държавата за вреди от законодателната дейност на НС. Приемането на противоконституционен закон не можело да се приравни на „незаконни актове или действия“ по смисъла на чл. 7 КРБ, за които държава носи отговорност. Гражданският съд не бил компетентен да преценява незаконосъобразността на бездействието на НС, изразяващо се в неприемането на закон по смисъла на чл. 22, ал. 4 ЗКС.

Оспорва наличието на противоправно действие от страна на НС. Съгласно чл. 151, ал. 2 КРБ, обявеният за противоконституционен закон не се прилагал занапред, като до обявяването му за противоконституционен актът е действало право. Излага съображения, че чл. 22 ал. 4 от ЗКС не касае отношенията, които са се развили и са приключили в периода от приемането на закона до обявяването му за противоконституционен, поради което не били налице правни последици, които да бъдат уредени с акт по чл. 22, ал. 4 ЗКС.

Поддържа, че държавата няма качеството на възложител по смисъла на чл. 49 ЗЗД, доколкото съгласно чл. 62 от Конституцията НС се избира и овластява пряко от народа в лицето на избирателите. Народните представители получавали своя мандат от избирателите.

Сочи, че не е налице вина, тъй като НС е колективен орган, а българското право не признавало наличието на колективна вина. Поддържа, че процесните такси са платени валидно, поради което не можело да се приеме, че са настъпили вреди. Оспорва наличието на причинно-следствена връзка между увреждащото действие и сочените от ищеца вреди. Твърди, че искът не е доказан по размер, оспорва акцесорната претенция за лихва за забава със съображения за неоснователност на главния иск. Прави възражение за изтекла погасителна давност, тъй като увреждащият според ищеца закон бил приет на 09.12.2013 г., което било повече от 5 години преди завеждането на исковата молба.

По повод иска с правно основание чл. 59 ЗЗД твърди, че същият е неподведомствен на съдилищата, доколкото касаел правоотношения между държавата и финансово задължено лице, които били отношения на власт и подчинение. Държавните такси, каквато била и таксата, установена в чл. 35А ЗЕВИ представлявала публично държавно вземане по чл. 162, ал. 2, т. 3 ДОПК. Към момента на удържане на процесната такса било налице валидно правно основание за получаване на сумата от страна на държавата, поради което счита предявеният иск за неоснователен. Претендира разноски.

УКАЗВА на ищеца, че по иска с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ, вр. чл. 4, пар. 3 ДЕС, вр. чл. 17, пар. 1 ХОПЕС, вр. чл. 3, пар. 3, б. „а“ от Директива 2009/28/ЕО следва да докаже следните факти: 1) че с приемането на чл. 35а ЗЕВИ е нарушена пряко приложима норма от правото на ЕС, която има за предмет предоставянето на права на частноправните субекти; 2) че нарушението е достатъчно съществено, както и 3) наличие на пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност държавата, и 4) претърпяна от ищеца вреда в претендирания размер.

УКАЗВА на ищеца, че по иска с правно основание чл. 49, вр. чл. 45, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 7 КРБ следва да докаже следните факти: че в резултат на действието на обявен за противоконституционен закон, приет от НС на Република България, е претърпял вреди в претендирания размер.

УКАЗВА на ищеца, че по иска с правно основание чл. 59 ЗЗД следва да докаже следните правопораждащи факти: че за процесния период е платил процесните такси в размер на 20 % от реализираната печалба, с която се облагат приходите от електроенергия, произведена от слънчеви и от вятърни централи; наличието на обогатяване от страна на ответника с посочените суми, както и наличието на връзка между обедняването и обогатяването. В тежест на ответника е да докаже, че е било

налице валидно правно основание за осъществяването на имуществено размятане.

ПРИЕМА представените с исковата молба и отговора на исковата молба писмени документи като писмени доказателства по делото.

ДОПУСКА изслушването на съдебно-счетоводна експертиза, която да отговори на въпросите, поставени в исковата молба.

ОПРЕДЕЛЯ депозит за изготвяне на експертизата в размер на 400 лева, вносими от ищеца в едноседмичен срок от получаване на препис от настоящото определение.

НАЗНАЧАВА за вещо лице Мимоза Вълчкова, която да се призове след представянето на доказателства за внесен депозит.

ДА СЕ ИЗДАДАТ исканите от ищеца съдебни удостоверения след представянето на проекти за тях от страна на ищеца.

НА ОСНОВАНИЕ чл. 145, ал. 3 ГПК приканва страните към спогодба като им указва, че съгласно чл. 78, ал. 9 ГПК при приключване на делото със спогодба половината от внесената държавна такса се връща на ищеца, като направените разноски си остават за страните, както са ги направили, ако не е уговорено друго и спорът ще се разреши в по-кратки срокове.

Съдът уведомява страните, че за намиране на решение на спора си могат да използват и процедура по медиация. Така те спестяват време, усилия и средства – отпада нуждата от събиране на доказателства, а при постигане на спогодба, ищецът може да поиска да му бъде възстановена половината от внесената държавна такса – чл. 78, ал. 9 ГПК.

Ако страните желаят да използват медиация, те могат да се обърнат към център по медиация или медиатор от Единния регистър на медиаторите, който може да бъде видян на електронен адрес: <http://www.justice.government.bg>). Медиацията е платена услуга.

Към Софийски районен съд работи Програма „Спогодби”, която предлага безплатно провеждане на процедура по медиация, от която страните също могат да се възползват.

ПРЕПИС от отговора на ответника да се връчи на ищеца, който може да изрази становище и да ангажира доказателства във връзка с него в първото по делото съдебно заседание.

НА ОСНОВАНИЕ чл. 146, вр. чл. 140, ал. 3 от ГПК, на страните да се връчи препис от настоящото определение за насрочване, ведно с проекта за доклад по делото, като те могат да вземат становище по него и дадените със същия указание, най-късно в първото по делото съдебно заседание.

НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 12.12.2022 г. от 11.15 ч., за която дата и час да се призоват страните с посочените по – горе преписи.

Определението не подлежи на обжалване.

Съдия при Софийски районен съд: _____